

Výukový kurz

Lichtenštejnové jako fenomén středoevropských dějin

Přednáška pro studenty Univerzity třetího věku Masarykovy univerzity

Garant: Prof. Tomáš Knoz

Organizace: Česko-lichtenštejnská komise historiků (zřizovatel Ministerstvo zahraničních věcí ČR);
Univerzita třetího věku MU

Termín: Podzimní semestr 2024

Místo: MU Brno

Anotace:

Předmět „Lichtenštejnové jako fenomén středoevropských dějin“ se zabývá problematikou dějin působení knížecího domu Lichtenštejnů na území střední Evropy v dlouhém trvání a vzájemnými vztahy Československa a Knížecího domu Lichtenštejnů, resp. státu Knížectví Lichtenštejnsko v posledních dvou staletích. Lichtenštejnové od středověku patřili mezi významné panské rody působící v rakouských a v českých zemích, v období raného novověku navíc zažili velký vzestup, který provázela konverze ke katolicismu, povýšení do stavu nové knížecí vrstvy, získání významných úřadů na zemské i dvorské úrovni i zásadní podíl na zásadních událostech českých dějin, jakými ve sledovaném období byl „habsburský bratrských spor“, stavovské povstání i následující represe jeho účastníků a pobělohorské proměny společnosti. Příslušníci raně novověkých i novověkých generací Lichtenštejnského knížecího domu nejenže získali významné společenské a majetkové postavení, ale zároveň se staly nejdůležitějšími budovateli knížecího dvora a mecenáši umění a kultury. Fenomén Lichtenštejnů navíc přesáhl i do moderní éry. Modernizační společenské procesy, stereotypy svázané s představou o historické roli rodu a skutečné či údajné aktivity Lichtenštejnů v krizových obdobích 19. a 20. století i rozvíjení vlastní státnosti mezi Moravou a horním Porýním způsobily, že se stali objektem první pozemkové reformy i konfiskací prováděných na základě prezidentských dekretů po druhé světové válce. Lze konstatovat, že Lichtenštejnové se tak staly ojedinělým fenoménem v českých a středoevropských dějinách.

Osnova předmětu „Lichtenštejnové jako fenomén středoevropských dějin“ vychází ze závěrů Česko-lichtenštejnské komise historiků. Na předmětu se vedle garanta Tomáše Knoze budou podílet i další členové a spolupracovníci komise (prof. Knoz, dr. Fučíková, dr. Dvořák, doc. Horák, mgr. Sojková). Výuka bude přirozeně rozdělena do tří částí. První část se bude zabývat lichtenštejnským fenoménem v dlouhém trvání, bude sledovat místa lichtenštejnské paměti, vytváření historických stereotypů a mýtů, roli kultury a umění při konstrukci lichtenštejnské reprezentace a konstrukci historického obrazu. Druhá část se bude soustředit na charakteristiku vztahu Československa a rodu Lichtenštejnů v době pozemkové reformy a poválečného odsunu ve 20. století. Třetí se bude zabývat současným Knížectvím Lichtenštejnsko.

Předmět je realizován ve spolupráci s Česko-lichtenštejnskou komisí historiků (česká část) působící při Ministerstvu zahraničních věcí ČR.

Sled přednášek

	Datum	Přednáška	Přednášející
Lichtenštejnové na Moravě			
1.	16.10.2024	Rozmach rodu Lichtenštejnů	Prof. Tomáš Knoz
2.	30.10.2024	Rudolfinské umění na dvoře Karla I. z Lichtenštejna	Dr. Eliška Fučíková
Lichtenštejnové v Československu			
3.	13.11.2024	První pozemková reforma a prezidentské dekrety	Doc. Ondřej Horák
4.	27.11.2024	Lichtenštejnové a fenomén vyhnání	Dr. Tomáš Dvořák
Lichtenštejnové na Alpském Rýnu			
5.	11.12.2024	Porýnské Lichtenštejnsko: země, jazyk, lidé	Mgr. Petra Sojková

Od října 2024 vždy ve středu od 14.00 do 15.30 v aule Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Arne Nováka 1, budova C, 3. poschodí, posluchárna C33.

Další informace na:

<http://u3v.muni.cz/>

Přednášející – kontaktní údaje:

Prof. PhDr. Tomáš Knoz, Ph.D.
Masarykova univerzita
Filozofická fakulta
Historický ústav
Arne Nováka 1
60200 Brno
knoz@phil.muni.cz

-

PhDr. Eliška Fučíková, Ph.D.
Praha
Česko-lichtenštejnská komise historiků
Efucikova@email.cz

-

Mgr. Tomáš Dvořák, Ph.D.
Masarykova univerzita
Filozofická fakulta
Historický ústav
Arne Nováka 1
60200 Brno
E-mail:

-

Doc. JUDr. Mgr. Ondřej Horák, Ph.D.
Univerzita Palackého Olomouc
Česko-lichtenštejnská komise historiků
onhorak@post.cz

-

Mgr. Petra Sojková
Masarykova univerzita
Ekonomicko-správní fakulta
E-mail: petra.sojkova@gmail.com; petra@econ.muni.cz